

עלה עולם חדש

קוראים למישחק, במקור האנגלי, רולר-בול (Rollerball), וזהו גם שם הסרט. כלומר: כדור-מחליקים, או כדור-סקטים. שם נכון יותר הוא: כדורצח.

זה קורה אי-שם בעתיד, בעולם כולו. זהו עולם חדש. המדינות מתו. המעצמות נעלמו. במקומן בא מינהל עולמי של מונר פוליס בינלאומיים כבירים. המנהלים הם אלמוניים. איש אינו יודע מי הם, ואיך הם מקבלים את החלטותיהם.

והי דיקטטורה של טכנוקראטים, שיא-השיאים של מדינת-הסעד של העתיד, שי-בה שולטים כוחות אלמוניים בגורלם של בני-אדם, דואגים לכל מחסורם, מונעים כל תקלה. הכל מסודר, הכל יעיל, הכל מאורגן, הכל מצוי בשפע — מילבד החי רות האנושית. היא נעלמה.

זהו עולם מפתיד, מין תערוכת של עול-מות כל האוטופיות המבהילות: העולם האמין החדש של אלדוס האקסלי, 1984 של ג'ורג' אורוול, מהפכת המנהלים של ג'יימס ברנהס.

גורל!

יונתן א' מנסה לחסום את השער, שהוא חור בלוח מתכת (למעלה באמצע), בשעה שהשחקן היריב מנסה להשחיל לתוכו את כדור-המתכת. כולם עומדים על מחליקים.

המילחמות נעלמו. אין עוד מילחמות בין מדינות, כי אין מדינות. אין עוד מילחמות בין החברות המונופוליסטיות, כי גם הן הסתדרו ביניהן בינתיים וחילקו ביניהן את העולם.

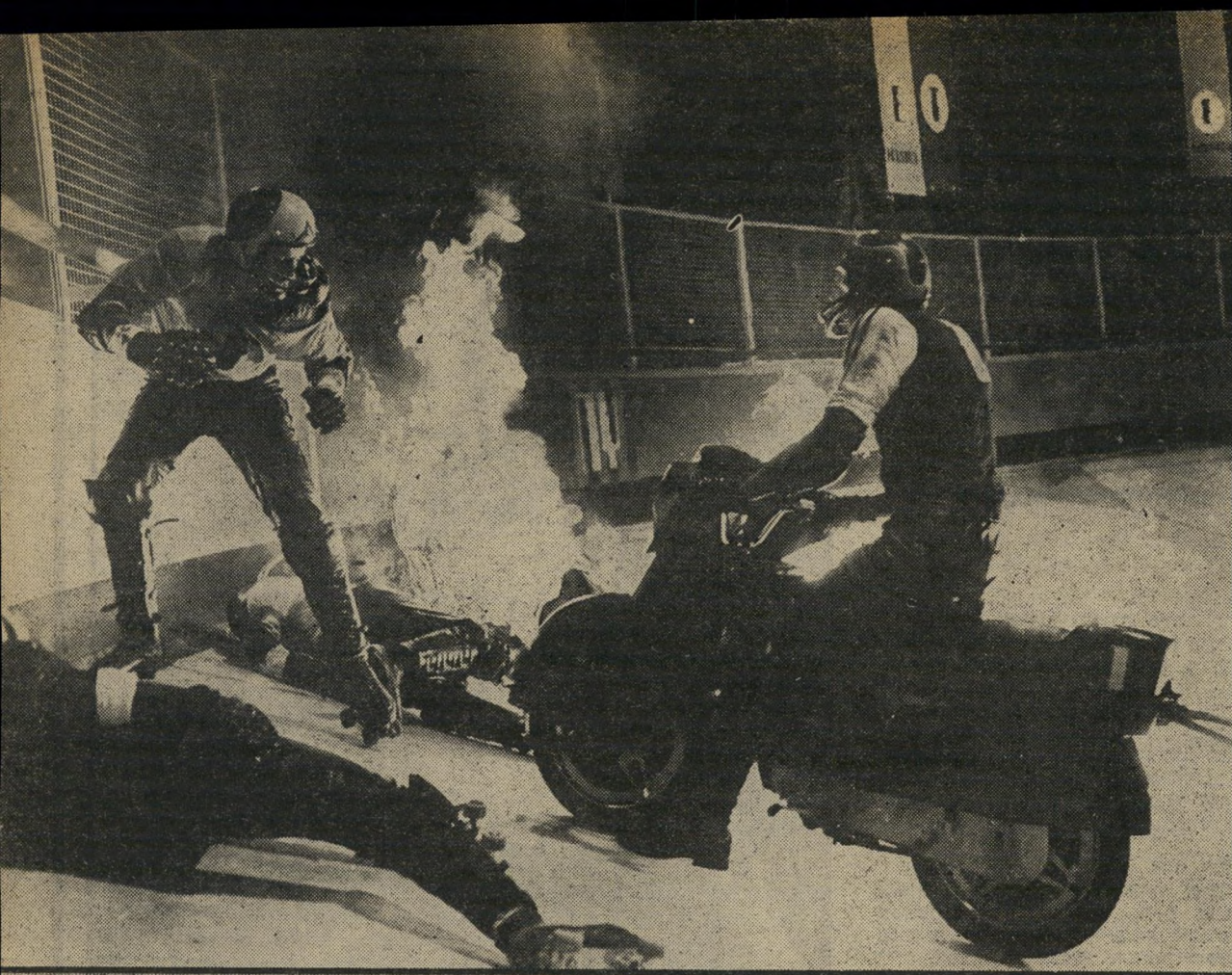
אבל האדם זקוק למילחמות, זקוק לפורקן לתוקפנותו. הקיסרים, שהשכינו את ה"שלום הרומאי, נתנו להמוני-רומא, לחם ושעשועים", כשהשעשועים הם מישחקי מוות בזירה, נוצרים ויהודים שגורקו ל"אריות, מילחמה בין גלאדיאטורים עד המוות. הקיסרים החדשים, בחליפות-העם קים, מספקים להמונים את הכדורצח. הכל הגיוני, מתיכנן, יעיל.

א כל משהו מקלקל את הסדר החדש. מישוהו מקלקל את השורה. אדם בשם יונתן א'.

יונתן הוא גיבור קבוצת העיר וסטון, מישכן חברת-האנרגיה העולמית. מכ"ל החברה הוא הקיסר המקומי. הוא שוכן בחדר עתידי, בראש גורדי-שחקים עתידי, דני, באווירה של יעילות טוטאלית ו"שקטה.

הנהגלה מחליטה כי יונתן א' הוא פור-פולרי מדי. הוא מושך אליו את הערצת ההמונים. אין מקום לפולחן-אישיות בעיר של החדש. הוא מסכן את הסדר, ואת שילטון החברות האלמוניות. יונתן א' צריך ללכת.

המנכ"ל עצמו מודיע לו זאת, בידי דות, תוך הבטחת הייאוש עד סוף ימיו. וכי מה חסר לזו החברה נתנה לו וילה עתידנית, עם מכשירי-טלויזיה ענקיים וצבעוניים בכל חדר, סוסים להתייחדות עם הטבע, פילגשים מטעם החברה במל-בושים עתידניים משגעים, יפחפיות הדור מות לאיליות. אבל החברה גם לקחה ממנו את אשתו, שהוצבה לתפקיד אחר.

שדה הקטל

שעת-השיא של המישחק הרצחני האחרון. רק שניים מן השחקנים נותרו בחיים, כשמתביבם בוטרים אופנועים ומוטלות גופות חברי-הם. יונתן א' (ג'יימס קאו) עומד על מחליקיו, ממתין להתקפת

המין רצוי למישטר, כמו גוליות הסמים. אבל האהבה היא מסוכנת.

יונתן א' מתמרד. אין הוא מוכן לקבל את הפקודה ולהתפטר בשקט. הוא רוצה להמשיך ולשחק. הוא רוצה גם להבין איך פועל המישטר, מי שולט במימסד. הוא נערץ. הוא סקרני. הוא מסוכן. הוא צריך להיעלם.

מישחק הבא נערך בין קבוצת וסטון ובין גיבחרת יפאנית. השחקנים הצהובים נראים כמו נמושות על-בות. אבל הם רוצחים מדעיים, מומחים לשיחוק הגוף ולהריגה בשיטות הקאראטה.

החברה קבעה שהפעם אין חוקים ב"מישחק, אין סייגים, אין עבירות, אין

עונשים. הכל מותר.

מישחק אכזרי. חברו הטוב ביותר של יונתן א' נופל קורבן להתנפלות מאור-גנת של חולייה יפאנית, בשעת המשי-חק, ומוצא מן הזירה, מת-חי ללא הכרה וחשוך-מרפא. הוא ממשיך לחיות תודות למכונות הרפואיות המודרניות. צמח ללא זיק אנושי.

היפאנים מובסים, בסוף. קבוצת וסטון — או מה שישאר ממנה, אחרי המהומה מנצחת. יונתן א' נוסע — אין עוד מכור ניות, כלי-החבורה היחיד הוא המסוק — לקודש-הקודשים של דת המחשבים, בז'נבה. הוא מובא אל מלך-מלכי-המחש-בים, האל האלקטרוני היודע את הכל, מצבור כל המידע בעולם, השומע שאלות בעלי-פה ועונה בעל-פה.

איך קם המימסד? איך מתקבלות ההי-טות? מי שולט?

מכת המוות

במכת-קאראטה באגרופו, לצידו המישחק, החברה קבעה, כי הפעם אין חוקים במישחק, הכל מותר, אחרי שכמה יפאנים חיטלו בשיטה מדעית את חברו הטוב ביותר, זונק יונתן א' לעבר שחקן יפאני והורג אותו הנתון בכפפה מסומרת, הדומה לאגרופו, והשייכת קבעה, כי הפעם אין חוקים במישחק, הכל מותר.

האופנוען המסתער עליו, ומחסל אותו במכה רצחנית. מאחור, בחושך, עוצרים את נשימתם רבבות הצופים, וכלי-התקשורת מעבירים את המישחק בשידור חי לכל ערי העולם. הסרט בוים בידי נורמן ג'ואיטון, על-פי תסריט של ויליאם האריסון.

המחשב יודע שאסור לו לענות. הוא משתגע.

העימות הגורלי — קרבי-האיתנים

הבין המנכ"ל השחקן, בין השליטון האלמוני ובין האדם שואף-החרות, נמשך. המישחק הבא הוא, על פי פקודת ה"חברה, מישחקי-מוות אמיתיים. כדורצח במ"לוא המובן. אין סייגים, אין חוקים, אין עבירות, אין עונשים — ואין סיום ל"מישחק. משחקים עד לשחקן האחרון. תיאור הקרב הזה הוא שיא הסרט. הכדורים נוהמים, האופנועים שואגים. ה"מחליקים רועמים על שיסוע-העץ העגול. השיגעון הולך וגובר. אגרופים חותכים פנים. אופנועים דורסים גופות. עצמות נש"ברות.

ההמולה גוברת. ההרונים פוורים בוי-רה. האופנועים עולים באש. בזה אחר זה נופלים הגיבורים. לבסוף נותרו רק שניים — יונתן א' ויריב בודד על אופ-נוע. התנגשות אחרונה — והאופנוען נהרג. יונתן א' נותר לבדו בזירה. הוא זורס את הכדור לשער — הכדורצח מסתיים ב"0:1.

דממה של קדושה. ואז עולה השאגה של הממון: "יונתן! יונתן!" כלי-התקשורת העתידניים מעבירים את השאגה לכל ביי-רות העולם. כדור-הארץ כולו עוצר את נשימתו: "יונתן! יונתן!" המנכ"ל מתכופף, נמלט מן הזירה, מו-בס. האדם החופשי ניצח. אך הזירה מלאה שרידי אדם ומנועים. יונתן א' מסיר את מדיו. המסך נסגר.

הקה עצר את נשימתו במשך שעי

תים ומעלה. עברה עליו חוייה מוע-זעת. שקשה לו להסביר את טיבה. האלי-מות הנוראה, העולם המפחיד של מחר, ההצצה האטורה אל גיבכי העתיד — הכל הימם אותו. במשך כמה דקות הוא נשאר כאילו דבוק למושביו, בלי יכולת לקום. הוא יודע שנמסרה לו בשורה חשובה ומחרידה. אבל אין הוא יודע בדיוק מהי. היא דיברה אל חושיו, לא פחות מאשר אל הגיגיו.

אחד מאותם סרטים נדירים, כמו התפוז המכני, שהחווה בתם חש, ב"צאתו מן האולם, כי אינו עוד אותו האדם שנכנס לאולם שעתים קודם לכן.